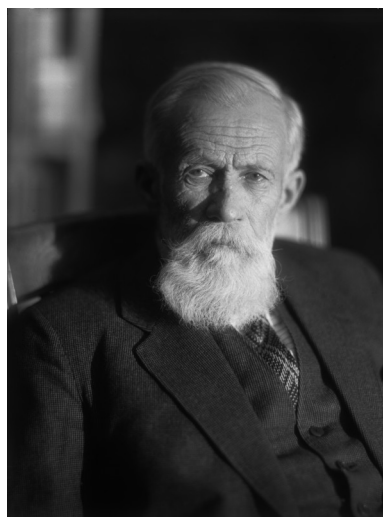

VLADIMIR AFANASJEVIČ OBRUČEV

(Richard Jan Hons, červenec 2024)

O osobnost Vladimíra Afanasjeviče Obručeva jsem se začal zajímat dost pozdě. Bylo to při mé první expedici v západní Africe. Pracoval jsem se starším kolegou a po večerech jsme si povídali o všem možném. Spát se v tom horku dalo až hodně pozdě. Při jedné příležitosti se Pepa rozhovořili o Obručevovi a jeho románech. Pár scén, které mi tehdy barvitě vylíčil, mě podnítilo, že jsem si po návratu z Afriky jeho knihy začal postupně půjčovat a číst. Některé jsem si dokonce přes antikvariát koupil a zařadil do knihovny.

Myslím, že nebude od věci na tohoto významného ruského geologa, geografa, cestovatele a spisovatele krátce vzpomenout. Bezpochyby to byl nesmírně činorodý člověk, který se zařadil mezi další osobnosti ruské geologické školy, jako byl Vernadskij, Zavarickij, Bětěchtin a další. Nebyl pouze geologem, ale člověkem širokého záběru. Narodil roku 1863, tedy víc jak před 150 lety. Dožil se úctyhodných 93 let, které rozhodně nepromarnil.

Vladimir Afanasjevič Obručev
(zdroj Wikipedie).

Obručev pocházel z carské důstojnické rodiny, ale vojenskou kariéru si ne zvolil. Studoval na Hornickém institutu v Petrohradě, který absolvoval v r. 1886 jako žák I. V. Mušketova. V rámci praxe se zúčastnil výzkumů na Uralu. Hned po ukončení studia ho čekala práce geologa při stavbě Zakaspické železnice. Začátkem devadesátých let se zúčastnil čtyř expedic vedených Grigorijem Potaninem. Nemá cenu podrobně rozebírat všechna místa, která navštívil a zkoumal. Byla to hlavně Střední Asie, Sibiř, Mongolsko a Čína.

Jako geolog věnoval značnou pozornost původu spraší, geomorfologii, geologické stavbě a rudním ložiskům Sibiře, zalednění a otázkám věčně zmrzlé půdy (вечной мерзлоты). Napsal několik obsáhlých geologických učebnic: *Kurz petrografie*, *Terénní geologii* a *Rudní ložiska*. Obručev se ovšem nespokojil pouze se striktně odbornými příručkami. Psal i cestopisné, dobrodružné a populárně vědecké publikace. Čtenář se v nich dozvídá mnohé o tehdejších poměrech, jak se tehdy cestovalo po širých dálavách Ruska a Číny, jak vypadala jeho práce carského geologa i leccos ze života prostých lidí. Také tyto knížky jsou plné autorových geologických pozorování a úvah, které sděluje přístupnou lidskou formou.

Obručeva již v mládí zaujala díla Julese Verna – průkopníka žánru vědecko-fantastické literatury (sci-fi). Trochu mu však vadily geologické nesrovnalosti. Možná hlavně proto se rozhodl v této oblasti přispět svou troškou do mlýna. Poměrně značný zájem vzbudily je romány *Plutónie* a

Sannikovova země. Tématicky se obě díla blíží Vernově *Cestě do středu země* nebo *Ztracenému světu* od Arthura Connana Doylea. Mě víc zaujal román *Sannikovova země* o hledání tajemného ostrova ztraceného v pustinách Severního ledového oceánu, na kterém se, kvůli aktivní vulkanické činnosti, vytvořila teplá oáza s přívětivým klimatem. Díky tomu zde přežila pravěká zvířata. Na úrovni doby kamenné tu žil i kmen Onkilonů, který sem kdysi uprchl před svými agresivními sousedy ze své původní domoviny na severní Sibiři.

*Podpis V. A. Obrucheva
(zdroj Wikipedie).*

Obruchev toho za svůj život napsal spoustu. Dlouhá léta pracoval jako geolog v terénu. Až později předával svoje zkušenosti jako profesor na univerzitách v Rusku. Víc jak půlku života prožil za cara, zbytek za Sovětského Svazu. Velkou říjnovou revoluci přežil bez úhony a v r. 1929 se stal akademikem. Jeho tři synové šli v otcových šlépějích. Zda z povinnosti nebo vlastní vášně pro geologii, to nevím.

